

SAVARIA ORSZÁGOS TÖRTÉNELEM TANTÁRGYI VERSENY

a 9. évfolyam számára

2023-2024. TANÉV

MEGYEI FORDULÓ

2024. FEBRUÁR 8. 14.00 – 16.00

***Kedves Versenyző! Válaszait olvashatóan írja le!
Hiba esetén egyértelműen - egy áthúzással - javítson!***

***A versenyző neve:
A versenyző iskolája:***

Csak a megfelelően végrehajtott válaszadás fogadható el!

A feladatsorban szereplő források hivatkozásai az értékelési útmutatóban találhatók!

Maximum: 100 pont

Elért pontszám:

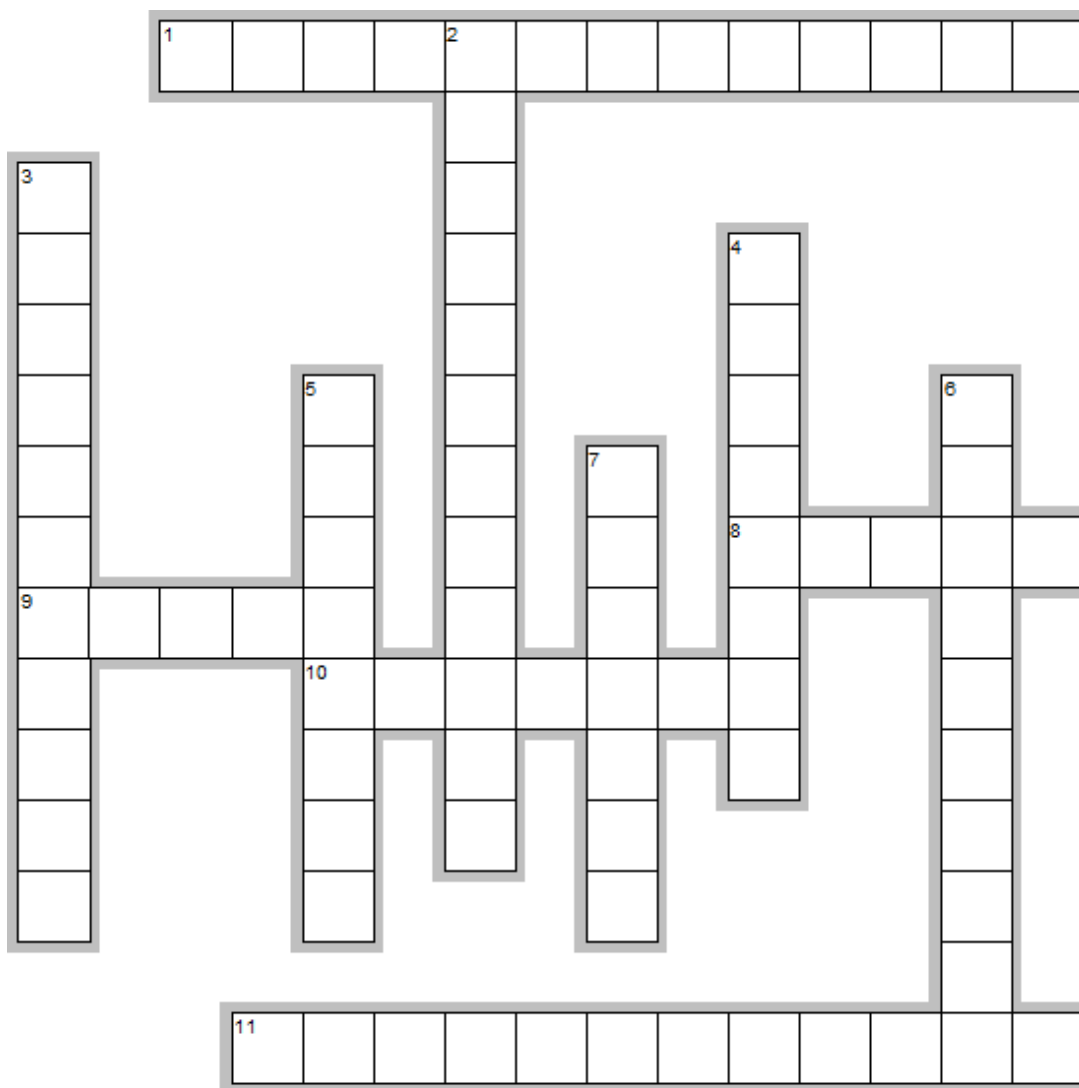
A javítótanár aláírása:

1. feladat**Oldja meg a keresztrejtvényt! *Ügyeljen a helyesírásra!*****11 pont/...****Vízszintes**

1. Annak a folyamatnak a neve, amelyben a provinciák lakói átvették a latin nyelvet, a római kultúrát és vallást.
8. Latin nyelven kézzel írt középkori könyv elnevezése.
9. A Balaton latin neve.
10. Dávid követője a trónon a Kr. e. 10. századi zsidó államban.
11. A görög mitológiában a kovácmesterség, a tűz istene.

Függőleges

2. A történelmi eseménysor kezdetét a hunok 375-ös európai betöréséhez kapcsolják. A folyamat során a Római Birodalom területén új barbár népek telepedtek meg, akik új államokat alapítottak.
3. Az egyenjogúsítás idegen eredetű elnevezése.
4. Középkori krónikaíró a 10. században, megírta a szászok történetét három kötetben.
5. A monasztikus szerzetesrendek templommal egybeépített épületegyüttesének elnevezése.
6. Császár, aki a Római Birodalmat nyugati és keleti részre osztotta 395-ben.
7. A 8-11. században Skandináviában élő germán nép elnevezése. A szó jelentése 'északi ember.'

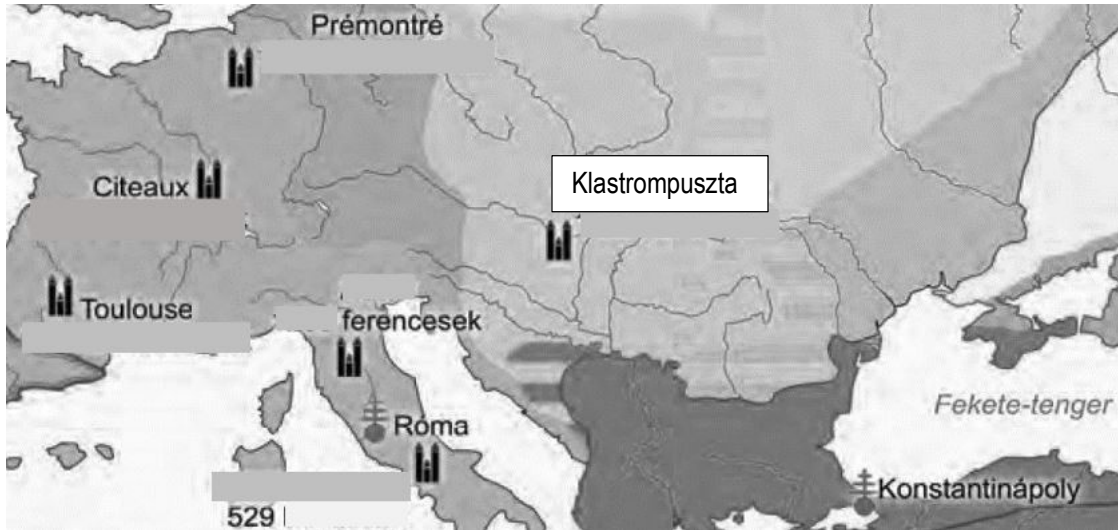

EclipseCrossword.com

2. feladat

Oldja meg a térkép segítségével a feladatokat! **Töltse ki a táblázatot!**

13 pont/...

Töltse ki a táblázatot! **Írja be** az alapítás dátuma oszlopba a megadott évszámok betűjelét!

- A) 1098 B) 1120 C) 1209 D) 1215 E) 1250 körül

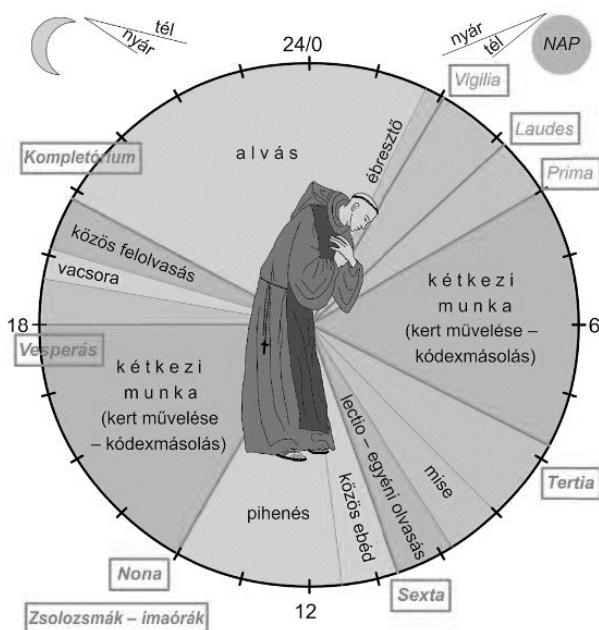
Az alapítás helye/település neve	A szerzetesrend neve	Az alapítás dátumának betűjele
Prémontré	c)	h)
Citeaux	d)	i)
Toulouse	e)	j)
a)	f)	529
b)	ferencesek	k)
Klastrompuszta/Pilis	g)	l)

m) **Mely** városok voltak pátriarkátusi központok a térképen?

3. feladat

Válaszoljon a forrás segítségével a feladatokra!

6 pont/...

a) **Kinek** a reguláját követhette a forrás szerint élő szerzetes? **Karikázza be** a helyes válasz betűjelét!
A) Szent Ágoston B) Szent Benedek

b) **Mely** kifejezések bizonyítják az Ora et labora! tényleges megvalósítását? **Válaszoljon** a forrás szóhasználatával!

c) **Hány** órát/alkalmat vett igénybe egy nap a zsolozsmák ideje a forrás szerint?

d) **Mi** a napot záró imaóra latin eredetű neve?

e) **Mi** volt az elsődleges kétkezi munka téli időszakban a forrás szerint?

f) **Milyen** latin kifejezés bizonyítja a szerzetesek olvasási képességét?

4. feladat**Karikázza be** a helyes megoldás számát vagy az X jelet!**14 pont/...**a) **Milyen** alkotóelemei vannak a bronznak?

1. vas és réz X vas és ón 2. réz és ón

b) **Ki** fejtette meg a hieroglif írásjeleket a 19. században?

1. Schliemann X Champollion 2. Evans

c) **Kik** alkották a segédcapatokat, evezősöket az ókori görög hadseregben?

1. 500 mérősök X zeugítészek 2. thészek

d) **Melyik** szervezet tekinthető a Kr. e. 5 századi Athénben a törvényeket előkészítő testületnek?

1. ötszázak tanácsa X népgyűlés 2. esküdtbíróság

e) **Melyik** társadalmi rétegből nem tölthették be a sztratégoszi tisztséget?

1. 300 mérősök X 200 mérősök 2. 200 mérő alattiak

f) **Melyik** isten tiszteletére rendeztek sporteseményeket az ókori Hellaszban?

1. Dionüszosz X Apollón 2. Hermész

g) **Melyik** tisztségviselő rendelkezett vétőjoggal a Kr. e. 494-től?

1. consul X néptribunus 2. dictátor

h) **Ki** volt a második triumvirátus tagja?

1. Caesar X Pompeius 2. Antonius

i) **Melyik** hónapnév kapta római istenről a nevét?

1. november X december 2. január

j) **Melyik** a családnév (cognomen) az alábbi példa esetében?

1. Caius X Iulius 2. Caesar

k) **Melyik** nem arab dinasztia?

1. Antigonidák X Omajjádok 2. Abbászidák

l) **Melyik** latin kifejezés utal a jobbágyságot is magában foglaló rendre a középkorban?

1. oratores X laboratores 2. bellatores

m) **Melyik** irányzat tekinti az emberek bűnei miatt Isten jogos büntetésének a pestist a 14. században?

1. flagellánsok X bogumilok 2. katharok

n) **Hol** irányították a várost a Mediciék a 15. században?

1. Velencében X Firenzében 2. Genovában

5. feladat**Egészítse ki** a szöveget! **Figyeljen** a helyesíráásra és a nyelvhelyességre!

10 pont/...

Róma óriási kulturális hagyatékának egyik leglényegesebb, máig tartó hatással bíró eleme a római jogrendszer volt. A(z) a) -ak/-ek igen fejlett államszervezetet alakítottak ki, ezt a(z) b), a *ius publicum* szabályozta, de az emberek életét és kapcsolatait szabályozó magánjog (*ius civile*) talán még nagyobb hatást gyakorolt nemcsak a rómaiak mindennapjaira, hanem a későbbi európai jogfejlődésre is.

A római jog első fontos írott törvényeit (..... c) táblás törvények) nem sokkal a köztársaság alapítása után, a(z) d) században jegyezték le... A büntetőbíráskodás legfontosabb gondolatai is megjelentek már Rómában: elsősorban az ártatlanság e) (mindaddig, amíg valakire rá nem bizonyítják, hogy bűnös), valamint az, hogy a vádlót terheli a bizonyítási kényszer, továbbá kialakult az ítélet ellen magasabb szintű bírói fórumhoz (népgyűlés, majd császár) való f) joga is... A római jogrendszerben számos olyan alapvető jogelv kialakult, melyeket későbbi történelmi korokban, valamint ma is használunk. Első helyen említhető a törvény előtti g) elve, azaz a római állampolgárokat a római bíróság előtt megillette az egyenlő bánásmód.

Sok évszázad római jogi fejlődését pedig a Kr. u. 6. században /név/ h), a legnagyobb kelet-római i) parancsára végrehajtott /szakszó/ j) (összegzés, „kódexbe gyűjtés”) zárta.

*A Nemzeti Köznevelési Portál szövege alapján***6. feladat****Igaz vagy hamis** az állítás? **Jelölje** a táblázatban X beírásával!

8 pont/...

Állítás	Igaz	Hamis
a) A Kr. e. 19. században Babilon urának, a nomád ősoktól származó Hammurapinak sikerült egyesítenie Mezopotámiát.		
b) Athénban Kleiszthenész családja a spártaiak segítségével számolta fel az egyeduralmat.		
c) Az utolsó római királyt Kr. e. 508-ban egy lázadás után kergették el trónjáról.		
d) A Római Birodalom Traianus császár (117–138) uralkodása idején érte el legnagyobb kiterjedését.		
e) A rómaiak az etruszkoktól vették át a máj jóslást (az áldozati állat májából következtettek a jövőre) és a madarak röptéből való jóslást.		
f) Az úrvacsora kellékei a kenyér és a bor, amelyek Jézus testének és vérének jelképei a hívők számára.		
g) Diocletianus császár 313-ban Milánóban rendeletet, úgynevezett edictumot adott ki, amelyben a többivel egyenrangú vallássá tette a keresztény vallást.		
h) Az egyházmegyék egyházkerületekbe (élén az esperes) szerveződtek, a legkisebb egység pedig az egyházközség, azaz a plébánia volt, élén a plébánossal, akinek munkáját természetesen több pap (káplán) segítette.		

7. feladat

Párosítsa a személyeket a megfelelő szövegrészlethez! *Írja a betűjelet a szöveg elé a pontozott vonalra! 1 betűjel 1 helyen szerepelhet!* **10 pont/...**

A) Arisztotelész	B) Hammurapi	C) Augustus	D) IV. Fülöp	E) Kheopsz
F) Nagy Károly	G) Thuküdidész	H) Hippokratész	I) VII. Gergely	J) Husz János
- a) „Ha egy szabad ember hanyagságból nem erősítette meg földje gátját, és a gát átszakadt, a víz pedig elsodorta a gabonát, a szabad ember, akinek átszakadt a gátja, térítse meg az elpusztult gabona értékét.”
- b) „Államszervezetük minden egyéb tekintetben is oligarchikus volt, kivált pedig abban, hogy a szegények gyerekestől, asszonyostól a gazdagoknak szolgáltak. Hatodosoknak nevezték őket.”
- c) „Éljen és győzedelmeskedjék Carolus Augustus, az Isten által megkoronázott nagy, békét teremtő császár!”
- d) „...minden egyiptomit arra kényszerített, hogy az ő számára dolgozzék. Egy részüknek azt parancsolta, hogy az Arábiai-hegységből kibányászott kőtömböket vonszolják el egészen a Nílusig,”
- e) „...És ahány házba csak belépek, a betegek hasznára fogok belépni, távortartva magamat minden egyéb szándékos és kárt okozó jogtalanságtól, ...mind szabadokkal és rabszolgákkal szemben.”
- f) „Tizenkilenc éves koromban a magam költségén hadsereget szerveztem, amelynek segítségével a belharcoktól szorongatott államot felszabadítottam.”
- g) „A főpapokkal és a főnemesekkel, valamint magunk és e királyság más híveivel és igaz alattvalóival tárgyalni és dönteni óhajtunk számos súlyos ügyben, amelyek korántsem jelentéktelenül érintik személyünket...”
- h) „Felséges császár, hogyan egyezhet bele koronájának és német becsületszavának ilyen lealázásába? Önmaga semmisíti-e meg a menlevelét, amelyet saját pecsétjével és aláírásával erősített meg, s a fejére veszi-e ezt a bűnt és hitszegést?”
- i) „Mi olyan államformában élünk, amely nem szomszédaink törvényeit veszi mintául, s inkább mi szolgálunk példaképpül másoknak, mint hogy mi utánoznánk más népeket.”
- j) „Egyedül neki szabad a korszükségletnek megfelelően új törvényeket hozni, új püspökségeket alapítani, káptalant apátsággá alakítani és fordítva, gazdag püspökségeket felosztatni és szegényeket egyesíteni.”

8. feladat

Válaszoljon a források felhasználásával a feladatokra!

10 pont/...

„A fiú kiment és hosszú ideig maradt odakint, aztán bevezette azt az embert, akinek át kellett adnia a mérget... S mikor ezt mondta, szájához emelte a kelyhet és nagyon nyugodtan, könnyedén kiitta. Mindeddig legtöbbször valahogyan csak vissza tudtuk tartani könnyeinket, de mikor láttuk, hogy issza, és hogy már ki is itta, már nem tudtuk, hanem magamnak is nagy erővel és feltartóztathatatlanul előtörték a könnyeim... a magam balsorsát sirattam, amiért ilyen barátot veszítettem el.”

- a) **Melyik** ókori görög városállamban zajlott a szövegben említett eset?
- b) **Hogyan** hívják a filozófust, aki „szájához emelte a kelyhet”?
- c) **Melyik** bűntettel nem vádolták meg a „bűnöst”? **Karikázza be** a betűjelet!
 A) istentagadás B) az ifjúság téves útra vezetése C) a városállam elárulása az ellenségnek
- d) **Melyik** évezredhez kapcsolható a fenti történet?
- e) **Kinek** a visszaemlékezését olvashatjuk a fenti szövegben? A „bűnös” tanítványa volt:
- f) **Ki** festette Az athéni iskola című képet (vezetéknev)?
- g)-h) **Nevezze meg** a freskó középpontjában álló filozófusokat!

- i) **Ki** használta fel a 13. században a logikát, az okok keresését tanainak alátámasztására az egyházi gondolkodásban?
- j) **Mi** az i) pontban említett teológiai filozófia neve szakszóval?

9. feladat

Sorolja be a képeket a meghatározó stílusjegyek alapján a megfelelő stílusirányzathoz! *Írja a betűjelet a táblázatba! Minden stílusirányzathoz tartozik egy épületbelsőit mutató kép!* **8 pont!**...

román	gótikus	reneszánsz

a)

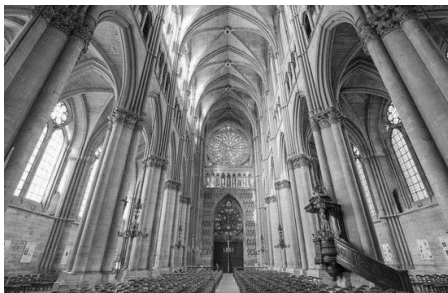
b)

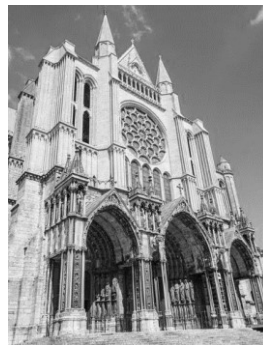
c)

d)

e)

f)

g)

h)

